

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Харківський інститут

МАУП

Кафедра психології

Затверджую:

Директор ХІ МАУП

В.Ю. Догадіна

“25” серпня 2023 р.

Схвалено на засіданні кафедри
психології

Протокол № 1 від 25 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри Л.В.Лантух

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до спеціальності (практична психологія)

спеціальності:

053 Психологія
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня

бакалавр
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми:

Психологія
(назва освітньої програми)

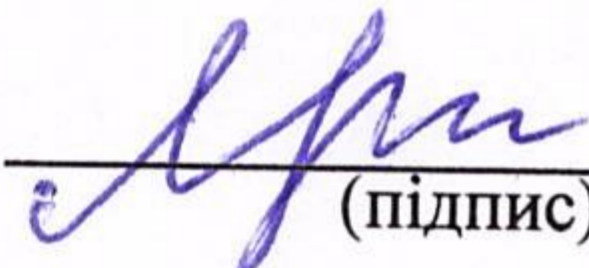
спеціалізації:
(за наявності)

Практична психологія
(назва спеціалізації)

Розробник силябусу навчальної дисципліни:
Лантух І.В., професор кафедри психології

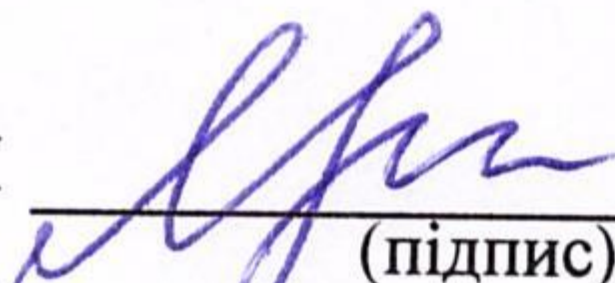
Викладач:
Лантух І.В., д.псих.н., професор кафедри психології психології

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри психології
Протокол від 25.08.23 №1

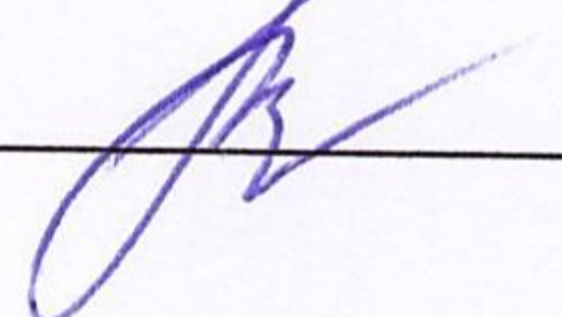
Завідувач кафедри І.В. Лантух
(підпис)

Силябус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми Психологія

25.08. 2023 р.

Керівник (гарант) освітньої програми І.В. Лантух
(підпис)

Силябус перевірено
25.08. 2023 р.

В.о. директора В.Ю. Догадіна
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

Харківський інститут

Кафедра психології

Назва дисципліни	Вступ до спеціальності (практична психологія)
Викладач	Лантух І.В., д.псих.н., професор кафедри психології психології
Портфоліо викладача	
Контактний тел.	
Е-mail:	ihorlantukh@gmail.com
Сторінка дисципліни на сайті	https://kh.maup.com.ua/%d0%ba%d0%b0%d1%84%d0%b5%d0%b4%d1%80%d0%b0-%d0%bf%d1%81%d0%b8%d1%85%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d1%96%d1%97/#
Консультації	<i>Понеділок 14.00-15.00</i>

1. Коротка анотація до дисципліни. Стрімкий розвиток сучасного суспільства спирається на високорозвинені технології, що висувають чимдалі складніші вимоги до людини як їх суб'єкта. Як наслідок - хвиля інтенсивного розвитку практичної психології, одним з напрямів якого є підготовка відповідних фахівців у вищих навчальних закладах. Навчальний курс «Вступ до спеціальності», який викладається для майбутніх практичних психологів (як правило, на першому курсі), відіграє важливу роль у їх професійному становленні. Проте методичне забезпечення викладання цього предмету є недостатнім, що у поєднанні із явищем бурхливого накопичення знань сучасною психологічною наукою зумовлює актуальність підготовки нових навчальних посібників з цієї проблематики. **Предметом** вивчення курсу «Вступ до спеціальності» є виникнення, розвиток і перебіг кризових станів особистості, закономірності та Предметом вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» є особливості системи вищої освіти України та особливості професійної діяльності психолога.

2. Мета вивчення дисципліни “Вступ до спеціальності (практична психологія)” – забезпечити успішну професійну адаптацію майбутніх психологів на основі вивчення ними основних функцій практичного психолога, вимог до його особистості, організації його трудової діяльності. викладання дисципліни є розвиток ціннісної сфери майбутніх професіоналів, розкриття основних наукових концепцій, понять, методів та технологій, формування у студентів наукових уявлень про специфіку професійного становлення майбутнього психолога, надбання ними знань, вмінь і навичок, що максимально сприяють усвідомленню досконалого професійного вибору.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності «Психологія»» є:

- ознайомлення недавніх абітурієнтів зі специфікою професійної діяльності психолога, допомога в усвідомленні мотивації вибору майбутньої професії;
- ознайомлення з психологією, як наукою, її сучасними галузями та методами дослідження і практичного використання;

- виявлення специфіки життєвого й наукового психологічного знання між академічною, практичною й нетрадиційною психологією;
- ознайомлення зі сферами використання психологічних знань у суспільній практиці й видами діяльності професійного психолога;
- вивчення етичного кодексу психолога;
- отримання уявлень про міжнародні аспекти розвитку сучасної психології, ознайомлення з українськими та закордонними професіональними спільнотами.

3. Формат курсу: очний (*online*)

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Після вивчення курсу студенти будуть:

знати:

- історичні витоки психологічної науки;
- основні ознаки наукового пізнання;
- основні тенденції розвитку сучасної психології;
- основні сфери застосування прикладних знань з психології;
- специфіку професійної діяльності психолога;
- етичні принципи роботи психолога.

5. Тривалість курсу

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
«Вступ до спеціальності»		
Курс	1	
Семестр	1	
Обсяг кредитів	3	
Обсяг годин, в тому числі:	90	
Аудиторні	34	
Семінарські заняття	16	
Модульний контроль	2	
Семестровий контроль	1	
Самостійна робота	40	
Форма семестрового контролю	<i>іспит</i>	

6. Статус дисципліни: *обов'язкова*

7. Пререквізити: Курс “Вступ до спеціальності “Психологія” безпосередньо пов’язаний з дисциплінами: «Психологія», «Загальна психологія», «Філософія», передбачає оволодіння теоретичними знаннями в галузі основ психології, загальної і соціальної психології, етичних принципів і норм психолога

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – програми та сервіси для перевірки оригінальності текстів (Plagiat, Antiplagiat, Unicheck). Передбачено роботу в ІНТЕРНЕТ та спілкування електронною поштою, в ZOOM та за допомогою Вайберу.

9. Політика курсу:

- передбачає роботу в команді;
- передбачає індивідуальну роботу; диференціальну роботу
- клімат в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної самоіронії;
- виконання завдань у встановлений термін;
- відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача;
- дотримання академічної доброчесності.
- презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними;
- При написанні контрольних робіт, рефератів з дисципліни слід дотримуватись метод. рекомендацій, розташованих на сайті інституту.

10. Зміст дисципліни: Курс складається з двох модулів:

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні аспекти психології як науки

Змістовий модуль II. Діяльність практичного психолога як об'єкт дослідження психологічної науки.

11. Система оцінювання навчальних досягнень. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	5	5
Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2
Робота на практичному занятті	10	2	20	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-
Разом			56		56
Максимальна кількість балів:			112		

112:100=1,12. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1,12 = загальна кількість балів.

12. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Під час вивчення курсу виконуються *самостійні роботи*.

Теми для самостійної роботи:

1. Охарактеризуйте особливості психології як науки.
2. Охарактеризуйте можливості психології як науки.
3. Предмет і об'єкт психології як науки.
4. Завдання та основні галузі психології.
5. Пріоритетні напрями розвитку психологічної науки.
6. Основні особливості життєвої й наукової психології.
7. Академічна та практична психологія.
8. Місце психології у системі природничо-гуманітарних наук.
9. Психологічні особливості студентського віку.
10. Розкрийте проблему професійного самовизначення студентів.
11. Методи діагностики професійних здатностей особистості.
12. Типологія студентів за рівнем професійної спрямованості.
13. Місце і роль професії психолога в рамках соціономічних професій, родинні професії та спеціальності.
14. Основні сфери професійної діяльності психологів.
15. Характеристика діяльності психологів-дослідників.
16. Сучасні тенденції розвитку наукової психології.
17. Викладання як сфера діяльності професійних психологів.
18. Характеристика діяльності практичних психологів.
19. Домінуючі види діяльності психолога.

20. Якості, що забезпечують успішність виконання професійної діяльності (здатності, особистісні якості, інтереси і схильності).
21. Структура практичної психології.
22. Роль психолога в побудові гуманного демократичного суспільства в Україні.
23. Роль психологів у забезпеченні психічного та психологічного здоров'я народу України.
24. Взаємодія психолога із суміжними спеціалістами.
25. Принцип детермінізму та його застосування у психології.
26. Принцип розвитку, його додержання в роботі психолога.
27. Принцип індивідуального підходу в діяльності психолога.
28. Особистісний підхід як принцип психології.
29. Сутність психодіагностичної функції практичного психолога.
30. Сутність психопрофілактичної функції в роботі психолога.
31. Розвивальна функція в роботі практичного психолога.
32. Професійно-орієнтаційна функція та її здійснення в діяльності практичного психолога організації.
33. Психологічне консультування як функція практичного психолога.
34. Загальна характеристика етичних принципів і вимог до особистості та діяльності психолога.
35. Суть і прояв етичного принципу професійної компетентності в роботі психолога.
36. Зміст принципу незавдання шкоди та його реалізація в роботі психолога.
37. Принцип неупередженості: зміст та особливості реалізації у професійній діяльності психолога.
38. Принцип конфіденційності: суть і специфіка використання в роботі психолога.
39. Захист інтересів клієнта у роботі психолога.
40. Етичні правила психологічних досліджень.
41. Кваліфікована пропаганда психології.
42. Професійна кооперація психологів.
43. Професіограма та психограма психолога: суть, структура, використання.
44. Вимоги до інтелектуальних та моральних якостей психолога.
45. Вимоги до комунікативних і організаторських якостей особистості практичного психолога.

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – **5 балів**.

13. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді комплексних контрольних робіт.

Критерії оцінювання:

№ п/п	Критерії оцінки знань студента виявлених під час проведення модульного контролю	кількість балів
1.	студент в процесі усної (письмової) відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання , виявляє високий рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу. Викладає свою відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо	25 балів
2.	студент має належний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише на половину поставлених запитань , тощо;	15 бали
3	студент має задовільний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях базових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає відповідь на 1/3 (одну третину) поставлених запитань тощо.	10 бали

4.	студент дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання, тощо.	0 балів
----	--	---------

Максимальна кількість балів - 25 балів.

14. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Іспит.

Іспит (3 питання) проводиться у **письмовій формі**, за відповідь на які максимально можливо отримати **20 балів**.

Перерахування у традиційну систему:

1) **20 балів** – правильні та повні відповіді на всі запитання - «відмінно/зараховано», А, 100-90 балів;

2) **15 балів** – студент відповів на всі запитання, однак допускає певні неточності у визначеннях базових категорій, які не впливають на правильність відповіді в цілому – «добре/зараховано», В-С, 89-75 балів;

3) **10 балів** - студент відповів недостатньо повно і конкретно на поставлені запитання, хоч і відобразив знання основного програмного матеріалу, а також при правильній відповіді на два з трьох поставлених питань – «задовільно/ зараховано», D-E, 74-60 балів;

4) **0 балів** – дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання - «незадовільно/незараховано», F-FX, 59-0.

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА (в балах) = результати поточної роботи + результати іспиту.

15. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю.

1. Місце професії практичного психолога в класифікації професій.
2. Професійний статус практичного психолога.
3. Принцип конфіденційності: зміст і вимоги.
4. Специфіка діяльності практичного психолога (об'єкт, засоби і знаряддя діяльності, результат).
5. Вимоги до обладнання кабінету психології.
6. Принцип позитивно орієнтованої активності: зміст і вимоги.
7. Психодіагностична функція в роботі психолога: роль, сутність, загальна характеристика, застосування.
8. Особливості взаємодії психолога з керівником організації.
9. Психограма практичного психолога.
10. Психопрофілактична функція психолога.
11. Основні принципи професійної діяльності практичного психолога: загальна характеристика.
12. Вимоги до інтелектуальних якостей психолога.
13. Профорієнтаційна функція в роботі психолога.
14. Принцип ненанесення шкоди клієнту: зміст і вимоги.
15. Вимоги до комунікативних якостей психолога.
16. Психокорекційна функція: загальна характеристика.
17. Професійна компетентність практичного психолога: визначення та основні складові.
18. Розвиваюча функція: загальна характеристика, галузі застосування.
19. Принцип неупередженості: зміст і вимоги.
20. Вимоги до моральних якостей практичного психолога.
21. Вимоги до самосвідомості практичного психолога.
22. Мета та завдання діяльності практичного психолога.
23. Принцип професійної компетентності: зміст і вимоги.

24. Психодіагностична функція в роботі практичного психолога: роль, сутність, загальна характеристика, застосування.
25. Психолого-просвітницька функція в діяльності психолога.
26. Принцип неупередженості: зміст і вимоги.
27. Охарактеризуйте основний вид діяльності, мету діяльності, результат діяльності, основні джерела професійної активності практичного психолога.
28. Охарактеризуйте основний вид діяльності, мету діяльності, результат діяльності, основні джерела професійної активності прикладного психолога.
29. Охарактеризуйте основний вид діяльності, мету діяльності, результат діяльності, основні джерела професійної активності психолога теоретика.
30. Опишіть основні принципи Етичного кодексу психолога.
31. Охарактеризуйте цілі та форми просвітницької діяльності практичного психолога.
32. Охарактеризуйте особливості психодіагностичної діяльності практичного психолога.
33. Охарактеризуйте особливості психопрофілактичної діяльності практичного психолога.
34. Охарактеризуйте особливості психокорекційної діяльності практичного психолога.
35. Опишіть основні види психологічного консультування.
36. Опишіть основні етапи психодіагностичного дослідження.
37. Які форми профілактичної роботи застосовує практичний психолог в своїй роботі?
38. Охарактеризувати посадові обов'язки та вимоги до кваліфікації практичного психолога.
39. Охарактеризуйте основні професійні вміння практичного психолога.
40. Опишіть основні складові професійної придатності особистості практичного психолога.
41. Опишіть роль професійних спілок та асоціацій в роботі практичного психолога.
42. Опишіть специфіку роботи практичного психолога в організації малого бізнесу.
43. Опишіть специфіку роботи практичного психолога в психологічній службі системи освіти.
44. Які форми просвітницької роботи застосовує практичний психолог в своїй роботі?
45. Опишіть основні етапи процедури психодіагностичного обстеження.
46. Опишіть основні вимоги до місця проведення психологічного консультування.

16. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D		
60-67	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Психологія: вступ до спеціальності: [Навч. посібник.] / В.Й. Бочелюк, В.В. Зарицька.— К.: Центр учбової літератури, 2007. — 288 с.
2. Данчева О.В., Швалб Ю.М. Практична психологія в економіці та бізнесі

- [Навчальний посібник] / О.В. Данчева, Ю.М. Швалб. – К.: Лібра, 1998. – 270 с.
3. Дуткевич Т. В., Савицька О. В. Практична психологія: вступ до спеціальності [Навчальний посібник] / Т.В.Дуткевич, О.В. Савицька. – К.: Центр учбової літератури, 2010. — 256 с.
 4. Іванова О. В. Психологія: вступ до спеціальності. [текст] : навч. посіб. / О. В. Іванова, Л. М. Москалюк, С.І. Корсун. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 184 с.
 5. Основи практичної психології: Підручник для студ. ВЗО / В.Панок, Т.Титаренко, Н.Чепелева та ін. – [3-є вид., стереотип.] –К.: Либідь, 2006. – 536 с.
 6. Приходько Ю.О. Практична психологія: Введення у професію [Навч. посіб.] / Ю. О. Приходько. – 2-е вид. – К.: Каравела, 2012. – 232 с.
 7. Яценко Т. С. Психологічні основи групової психокорекції / Т.С. Яценко. — К.: Либідь, 1996. — 264 с.
 8. Бабаян Ю. О., Шапошникова Ю. Г. Загальна психологія. Практикум з дослідження психічних пізнавальних процесів людини: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів. Миколаїв, 2021. 204 с.
 9. Дуткевич Т.В. Загальна психологія. Теоретичний курс. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 388с.
 10. Мітіна С.В. Психологія особистості. – К.: Ліра-К, 2020. 274с.
 11. Москалець В.П. Психологія особистості. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. 262с
 12. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.-метод. посіб. О. Л. Туриніна. Київ : ДП “Вид. дім “Персонал”, 2018. 206 с.

Додаткова

1. Конспект лекцій з дисципліни «Основи психології і педагогіки» для студентів технічного університету / Укладач: Бедная В.Б. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2002 –106с.
2. Навчально-методичні рекомендації з вивчення змістовних модулів дисципліни «Психологія», що виносяться на самостійну роботу студента (для спец. Інж.-фіз. ф-ту) / Укладачі: Бондаревич І.М. - Запоріжжя, ЗНТУ, 2009 – 15 с.
3. Методичні рекомендації з вивчення курсів «Психологія», «Психологія і педагогіка», «Основи педагогіки і психології» для студентів заочної форми навчання / Укладачі: Арсентьєва Г.О., Коренєвська В.М., Девочкіна Н.М., Шалімова Є.О., – Запоріжжя, ЗНТУ, 2010 – 82 с.
4. Джелалі В. О. Психологія вирішення конфліктів : навч. посібник / В. О. Джелалі. – Харків-Київ : Р.И.Ф., 2006. – 320 с.
5. Дубравська Д. М. Основи психології : навч. посібник / Д. М. Дубравська. – Львів: Світ, 2001. – 296 с.
6. Забродський М. М. Педагогічна психологія : курс лекцій / М. М. Забродський. – К. : МАУП, 2000. – 189 с.
7. Киричук О. В. Основи психології : підручник / О. В. Киричук, В. А. Роменець. – К. : Либідь, 2002. – 632 с.
8. Наприєнко О.К. Психічна саморегуляція / О.К. Наприєнко, К.О.Петров. – К.: Здоров'я, 1995. – 238 с.
9. Панок В. Основи практичної психології : Підручник./ В. Панок Т. Титаренко, Н. Чешелева та ін. – К.: Либідь, 1999, – 536 с.
10. Цимбалюк І. М. Психологія / І. М. Цимбалюк. – К. : Професіонал, 2004. – 214 с.
11. Електронний ресурс. Режим доступу:
<http://psy.khspu.ru/wpcontent/uploads/2012/02/%D0%92%D1%8B%D0%B3%D0%BE%D1%82%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%9B.%D0%A1.-%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B>

8%D1%8F-%D0%AD%D0%9A%D0%A1%D0%9C%D0%9E-
%D0%BF%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%81-2000-1008%D1%81.pdf

Навчально-методична карта дисципліни «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ (ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ)»

Разом: 120 год., з них 34 год. – лекції, 16 год. – практичні заняття; самостійна робота – 70 год., модульний контроль – 2 год.

Кількість балів за семестр	112 балів								
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль I				
Назва модуля	Теоретико-методологічні аспекти психології як науки				Діяльність практичного психолога як об'єкт дослідження психологічної науки.				
Лекції	1 (1 бал)	1 (1 бал)	1 (1 бал)		1 (1 бал)	1 (1 бал)	1 (1 бал)	1 (1 бал)	1(1 бал)
Теми лекцій	Тема 1. Психологія як наука і професія	Тема 2. Мета та завдання діяльності практичного психолога	Тема 3. Методологічні основи практичної психології		Тема 4. Специфічні особливості роботи практичного психолога.	Тема 5. Зміст і основні функції діяльності практичного психолога.	Тема 6. Етичні та психологічні вимоги до особистості практичного психолога.	Тема 7. Організаційні питання діяльності практичного психолога.)	Тема 8 Професійна підготовка та професійне вдосконалення практичного психолога.
Практичні заняття		1 (10 балів)		2 (10 балів)		3 (10 балів)		4 (10 балів)	5 (10 балів)
Теми семінарських занять	-	1. (1-2 тема) Особиста ціль у практичній діяльності. Психологія активності.	-	2. (3 тема) Методологічні основи практичної психології.	-	3. (4-5тема) Основні напрями та сфери діяльності психолога	-	4. (6-7 тема) Особистість психолога . Організаційні питання діяльності практичного психолога	5.. (8 тема) Здоровий образ життя та зберігання власного здоров'я
Самостійна робота	2 (10 балів)								
Поточний контроль	модульна контрольна робота № 1, 2 (25 балів)								
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 1,12								